

שם. אז פתוב וְתַהֵם כָּל הָעִיר
עֲלֵיהֶן. כָּל שְׂאֵר הַמֵּתִים
מֵרַעִישִׁים עֲלֵיהֶם, לְקוֹל הַקֶּרֶב
שֶׁל הַדִּין.

שְׁשֻׁנָּנוּ, אוֹתוֹ מִלְאָף הַמְּמוֹנָה עַל
בֵּית הַקְּבֻרוֹת, נִכְנָס לְקֶבֶר בְּשִׁעָה
שְׁנֹקֶבֶר, עוֹמֵד עָלָיו וּמְבִיט
וְאוֹמֵר: אוֹי לוֹ לְפָלוֹנִי זֶה! אוֹי
לְעֵינַיִם שְׁנֵהֵנוּ מֵהָעוֹלָם הַזֶּה
בְּעִבְרָה! אוֹי לָהֶם לַיְדִים וְלַרְגְּלַיִם
שֶׁהִלְכוּ בְּהִבְלֵי הָעוֹלָם.

אָמַר הַגּוֹף: אֲנִי אֵינִי רוֹאֶה,
הַנֶּפֶשׁ הִיא הַמְּנַהֵג שְׁלִי. אוֹמֵרֶת
הַנֶּפֶשׁ: אֲנִי אֵינִי יוֹדַעַת לֵילֶךְ. וְהֵם
הַשָּׂנִים דֹּגְמַת הָעוֹר וְהַפֶּסֶת. מָה
עֲשֵׂה? מִכְּנִיס הַנֶּפֶשׁ לְתוֹךְ הַגּוֹף,
וְדָן אוֹתָם שְׁלֹשָׁה יָמִים זֶה אַחַר
זֶה. לְאַחַר שְׁלֹשָׁה יָמִים, נִדוֹן מִפּוֹ
וּמִדְּיו וּמִרְגְּלָיו.

לְאַחַר מִכְּאֵן הַגּוֹף נִבְקַע, וְרַמָּה
וְתוֹלְעָה עוֹלָה עָלָיו, וְהַנֶּפֶשׁ
מֵתְאַבֶּלֶת עָלָיו. שְׁכַתוֹב (איוב יד) אָף
בְּשָׂרוֹ עָלָיו יִכָּאֵב וּנְפֹשׁוֹ עָלָיו
תִּאָּבֵל. וְאוֹמֵרֶת, אֲנִי מִלְאָה
הַלִּכְתִּי לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם, וְרִיקָם
הַשִּׁיבְנֵי ה' לְזֶה הָעוֹלָם, בְּלֹא
מַעֲשִׂים וּבְלֹא תוֹרָה.

וְאֲשָׁרִי מִי שֶׁתִּלְמוּדוֹ מֵתְקִיִּים בְּיָדוֹ
בְּזִמְן שֶׁהוֹלֵךְ אָדָם לְבֵית עוֹלָמוֹ.
שְׁאֵפְלוּ בְּקֶבֶר שְׁפֹתוֹתָיו
רוּחַשׁוֹת, וְהֵם שׁוֹשְׁנֵי"ם. אֵל
תִּקְרִי שׁוֹשְׁנִים, אֲלֵא שְׁשׁוֹנִים.
מִפְּנֵי שֶׁתּוֹרָתָם מְגַנֶּה עֲלֵיהֶם. זֶהוּ
שְׁכַתוֹב (משלי ו) בְּשִׁכְבְּךָ תִּשְׁמַר
עָלֶיךָ.

כְּמוֹ זֶה שֶׁל רַבִּי חֲסֵדָא, כְּשֶׁנִּפְטַר
לְעוֹלָמוֹ, הִלֵּךְ רַבִּי יוֹסִי בְּנוֹ וְלָן
שָׁם עַל קֶבְרוֹ בְּלִילָה. שָׁמַע מֵתוֹךְ
קֶבְרוֹ שֶׁמָּחָה שֶׁל כְּתוּבַת פְּתוּת,
שֶׁמִּתְכַּנְּסִים וְאוֹמְרִים: גִּלְף
לְשִׁמְחַת הַהִלּוּלָה שֶׁל הַתּוֹרָה שֶׁל
רַבִּי חֲסֵדָא. וְאֵפְלוּ מִלְאֲכֵי הַשָּׂרֵת
מִתְכַּנְּסִים לְשִׁמְחַת עִמּוֹ.

בֵּית לָחֶם. וְאֲמַאי אִקְרִי הַכִּי. אֲלֵא בִּי דִּינָא
וְקִטְרוּגָא דְדִינָא וְקִרְבָּא תַּמָּן. כְּדִין כְּתִיב, וְתַהֵם
כָּל הָעִיר עֲלֵיהֶן. כָּל שְׂאֵר מֵתֵינָא מֵרַעִישִׁין
עֲלֵיהֶן, לְקַל קֶרֶבָא דְדִינָא.

דִּתְנֵן, הֵהוּא מִלְאָף הַמְּמוֹנָה עַל בֵּית הַקְּבֻרוֹת,
נִכְנָס לְקֶבֶר בְּשִׁעָה שְׁנֹקֶבֶר, עוֹמֵד עָלָיו
וּמְבִיט וְאוֹמֵר, אוֹי לוֹ לְפָלוֹנִי זֶה, אוֹי לְעֵינַיִם
שְׁנֵהֵנוּ מֵהָעוֹלָם הַזֶּה בְּעִבְרָה, אוֹי לָהֶם לַיְדִים
וְלַרְגְּלַיִם שֶׁהִלְכוּ בְּהִבְלֵי הָעוֹלָם.

אָמַר הַגּוֹף, אֲנִי אֵינִי רוֹאֶה, הַנֶּפֶשׁ הִיא הַמְּנַהֵג
שְׁלִי. אוֹמֵרֶת הַנֶּפֶשׁ, אֲנִי אֵינִי יוֹדַעַת
לֵילֶךְ. וְהֵם הַשָּׂנִים, דוֹגְמַת הָעוֹר וְהַפֶּסֶת. מָה
עֲשֵׂה, מִכְּנִיס הַנֶּפֶשׁ לְתוֹךְ הַגּוֹף, וְדָן אוֹתָם ג'
יָמִים זֶה אַחַר זֶה. לְאַחַר שְׁלֹשָׁה יָמִים, נִדוֹן
מִפּוֹ וּמִדְּיו וּמִרְגְּלָיו.

לְאַחַר מִכְּאֵן, הַגּוֹף נִבְקַע, וְרִימָה וְתוֹלְעָה
עוֹלָה עָלָיו, וְהַנֶּפֶשׁ מֵתְאַבֶּלֶת עָלָיו.
דְּכַתִּיב, אָף בְּשָׂרוֹ עָלָיו יִכָּאֵב וּנְפֹשׁוֹ עָלָיו
תִּאָּבֵל. וְאוֹמֵרֶת, אֲנִי מִלְאָה הַלִּכְתִּי לְאוֹתוֹ
הָעוֹלָם, וְרִיקָם הַשִּׁיבְנֵי ה' לְזֶה הָעוֹלָם, בְּלֹא
מַעֲשִׂים וּבְלֹא תוֹרָה.

וְאֲשָׁרִי מִי שֶׁתִּלְמוּדוֹ מֵתְקִיִּים בְּיָדוֹ בְּזִמְן
שֶׁהוֹלֵךְ אָדָם לְבֵית עוֹלָמוֹ. שְׁאֵפְלוּ
בְּקֶבֶר שְׁפֹתוֹתָיו רוּחַשׁוֹת, וְהֵם שׁוֹשְׁנֵי"ם, אֵל
תִּקְרִי שׁוֹשְׁנִים, אֲלֵא שְׁשׁוֹנִים. מִפְּנֵי שֶׁתּוֹרָתָם
מְגַנֶּה עֲלֵיהֶם. הִדָּא הוּא דְכַתִּיב, בְּשִׁכְבְּךָ
תִּשְׁמַר עָלֶיךָ.

כִּי הָא דְרַבִּי חֲסֵדָא, כְּשֶׁנִּפְטַר לְעוֹלָמוֹ, הִלֵּךְ
רַבִּי יוֹסִי בְּרִיה וּבֵת תַּמָּן עַל קֶבְרִיה בְּלִילָא.
שָׁמַע מִגּוֹ קֶבְרִיה, חֲדוּה דְכְּתוּבַת פְּתוּת,
דְּמִתְכַּנְּפִי וְקֹאמְרִי, גִּיזִיל לְחֲדוּתָא דְהִלּוּלָא
דְאוּרִייתָא דְרַבִּי חֲסֵדָא. וְאֵפְלוּ מִלְאֲכֵי הַשָּׂרֵת
מִתְכַּנְּפִי לְמִיחְדֵי בְּהִדְיָה.